

یادداشت

ردپای پررنگ تور مبر معیشت

فرشاد پرویزیان

نایب رئیس انجمن اقتصاد ایران

افزایش نرخ کالا، یعنی تورم که در ادامه آن افزایش مداوم قیمت‌ها رخ می‌دهد، در شرایط تورمی، قیمت‌ها به‌شکل نامنظم افزایش پیدا می‌کنند. کاهش قدرت خرید و ارزش پول، افزایش نرخ کالاها و خدمات نیز از آثار وجود تورم است، همچنین تورم را می‌توان افزایش بی‌رویه نرخ کالاها و خدمات بدون پشتوانه و بدون برنامه‌ریزی دانست که باعث کاهش قدرت خرید می‌شود و تعادل میان تقاضای محصولات با نقدینگی موجود برای خرید محصولات را بر هم می‌زنند. تورم زمانی ایجاد می‌شود که تقاضا برای خرید کالاها و محصولات افزایش یابد، اما میزان موجود این کالاها و خدمات در سطح جامعه کم باشد. در واقع، زمانی که فاصله میان نرخ واقعی با نرخ فروش کالاها زیاد شود، در اصطلاح می‌گویند که قیمت‌ها متورم شده است. هرچه این فاصله بیشتر شود، نرخ تورم نیز بیشتر خواهد شد. در حقیقت تورم ناشی از رشد نقدینگی است و ریشه پولی دارد. راهکار کاهش تورم نیز سیاست پولی مناسب است. از سوی دیگر یکی از دلایل ایجاد تورم، کسری بودجه دولت‌هاست. زمانی که هزینه‌های دولت از درآمدهای آن در بودجه سالانه بیشتر شود، دولت با کسری بودجه مواجه خواهد شد. نحوه تامین کسری دولت‌ها یکی دیگر از عوامل تشدید تورم است. اگر دولت برای تامین کسری بودجه، اقدام به استقرار از بانک مرکزی کرده یا از محل فروش درآمدهای ارزی استفاده کند، پایه پولی و نقدینگی کل اقتصاد افزایش خواهد یافت. این افزایش نقدینگی، منجر به افزایش تورم خواهد شد. به‌معنای دیگر، استقرار از بانک مرکزی یا بانک‌های خارجی، باعث افزایش پایه پولی و نقدینگی در اقتصاد می‌شود که این موضوع نیز آثار تورمی دارد. برای مثال، زمانی که شما می‌خواهید چیزی خریداری کنید و پولی ندارید، ۲ راهکار دارید؛ یا پول به‌دست آورید یا خرج نکنید؛ درآمد که به‌واسطه تحریم‌ها با سختی همراه است، بخش غلبگی از مخارج نیز حقوق کارکنان دولت است، پس راهکار چیست؟ واضح است که درآمد مردم در برابر نرخ‌هایی که هر روز جابه‌جا می‌شوند، افزایش چندانی نداشته‌است. در نتیجه قدرت خرید کاهش پیدا می‌کند. این اتفاق به این معنی است که معیشت مردم سخت‌تر می‌شود. در این روند ابتدا گوشت از سفره‌ها کم می‌شود، سپس برنج و… . تحریم بیش‌ترین سهم را از اوضاع بد اقتصادی دارد و مابقی آن مشکلات داخلی است. تحریم‌ها به‌طور غیرمستقیم از طریق نرخ ارز و همچنین به‌طور مستقیم بر تورم تأثیر می‌گذارند. از ۸۵ میلیون جمعیت کشور، دولت به حدود ۵۰ میلیون نفر یارانه می‌دهد. یعنی ۶۰ میلیون نفر از نظر دولت مستحق دریافت یارانه هستند. از سوی دیگر، ۵۰ میلیون نفر یارانه دریافت می‌کنند و حدود ۴۰ میلیون نفر از جمعیت کشور نیز به‌گونه‌ای وابسته به واحدهای صنفی هستند که دولت از آنها مالیات دریافت می‌کند. دولت از شخصی مالیات می‌گیرد و به شخص دیگر یارانه می‌دهد و این پرداخت ادامه پیدا می‌کند. یارانه و مالیات ۲ روی یک سکه است و اسم آن پرداخت انتقالی است، یعنی پرداختی که از دولت به مردم و یا بالعکس انجام می‌شود. جای سوال است که چرا مالیات می‌گیرید که یارانه بدهید؟ سرانجام فرد نیازمند یارانه است یا سود کرده و باید مالیات پرداخت کند؟ به‌هیچ‌عنوان، موافق افزایش نرخ یارانه نیستیم. این مبلغی است که هیچ‌یک از مخارج یک فرد را پاسخگو نیست. یارانه باید هدفمند و بابت کالا‌های خاصی پرداخت شود. این در حالی است که درباره یارانه ۲ دیدگاه وجود دارد. عده‌ای بر این باور هستند که دولت پول را واریز و اختیار آن را بر عهده مردم بگذارد. عده‌ای دیگر نیز بر این عقیده هستند، یارانه‌ای که برای خرید لبنیات داده می‌شود، خرج خرید سیگار می‌شود، اما نکته مشخص این است که نظام پرداخت یارانه ایراد دارد.

نکته

ظهور هوند:

اقدام پارلمان اروپایی علیه سپاه جنگ روانی است

یک تحلیلگر مسائل بین‌الملل درباره پیام‌ها و تبعات اقدامات اخیر پارلمان اروپایی علیه سپاه پاسداران انقلاب اسلامی اظهار داشت؛ باید توجه داشته باشیم که پارلمان اروپایی و نوع کنشگری آن در مسائلی نظیر آنچه اخیرا در مورد سپاه شاهد بودیم، ماهیت غیرآزادآور و شکنجی دارد. از این منظر، اقدام پارلمان اروپایی علیه سپاه بیش از همه در قالب عملیات و جنگ روانی بایستی تحلیل و درک شود. از سوی دیگر، به نظر من باید مسیر خاص خود را بدون توجه به غرب برویم. ابوالفضل ظهروند گفت: اروپایی‌ها به‌طور کلی جهان غرب سال‌هاست که تلاش دارند با انواع و اقسام ابزارهایی که در دست دارند، ما را به زمین بازی مطلوب خود سوق دهند با این حال، ما باید ساختار فکری و پارادایم کشور خودمان را دنبال کنیم. تردید تکنیک که اگر ما پارادایم و گفتمانی‌های مختص خود را به بدون ملاحظه کاری‌ها دنبال می‌کردیم، کارمان با وجود به اروپا هیچوقت به نقطه نامطلوب کنونی نمی‌رسید. متأسفانه خود ما در جاهایی در چارچوب روابط با غرب، در پارادایم‌های طرف مقابل قرار گرفته‌ایم. فراموش نکنیم که ما زمانی در قالب پروژه اعتمادسازی با غرب، عملاً بخشی از ظرفیت‌ها و توانمندی‌های خود را به طرف مقابل واگذار کردیم. روی افروذ: ما این همه، حداقل در مورد شرایط کنونی من عرض می‌کنم که به نظر من اروپا و مجموعه کشورهای غربی به هیچ‌وجه وضعیت خوبی ندارند. جهان در دوره گذار است. این گفته من نیست بلکه آمارها و تحولات جاری در چهارچوب بین‌الملل این مسئله را تأیید می‌کنند. حال اینکه جهان به چه سمتی می‌رود؟ خود مسأله‌ای است که بحثی جدا را طلب می‌کند. در شرایط گذار جهان، اروپایی‌ها به عنوان موجودیت‌هایی که متأسفانه تا حد زیادی دنبال روی آمریکا می‌باشند، تمام تلاش خود را انجام می‌دهند تا شاید بتوانند تا حدی مناسبات و معادلات گذشته حکم‌بر عرصه روابط و نظام بین‌الملل را که تا حد زیادی به نفع آن‌ها بوده حفظ کنند. این کارشناس حوزه سیاست خارجی گفت: «در این چارچوب، ایران حقیقتاً یک سد محکم در برابر قدرت‌های غربی است. سفیر سابق ایران در ایتالیا و افغانستان تصریح کرد: پارلمان اروپایی و حتی شورای وزیران اروپایی اساساً عددی نیستند که بخواهند به تهدید ملت ایران بپردازند. با این حال، ما نیز باید متناسب با شیوه‌هایی که اروپایی‌ها با کشورمان رفتار می‌کنند، اگر سطح کارآمدی خود را به ویژه در حوزه اقتصاد ملی و فضای کلی حکومری و ارتقا بخشیم، پیروزی نهایی ما خواهد بود.

علی بیگدلی در گفت‌وگو با «آرمان ملی»:

مذاکرات برجام

متوقف نخواهد شد

خروج ایران از ان بی تی سبب فعال شدن مکانیسم ماشه خواهد شد

نباید در مسیری قرار بگیریم که همه تحریم‌ها برگردد

راهی جز برجام برای مذاکره ایران و غرب وجود ندارد

احیای برجام برای بایدن در انتخابات ۲۰۲۴ یک موفقیت خواهد بود

سه شنبه
۱۴۰۱/۱۱/۰۴
۲۰ رجب ۱۴۴۴/۲۴ ژانویه ۲۰۲۳

armanmeli.ir

سال پنجم

شماره ۱۴۷۷

آرمان ملی – احسان انصاری: با توجه به اظهارات امیر عبداللهیان احتمال خروج ایران از ان بی تی به چه میزان است؟ آیا شرایط داخلی ایران اجازه می‌دهد ایران چنین اقدامی را انجام بدهد و این اتفاق چه پیامدهایی خواهد داشت؟ چرا تعلیق برجام در دستور کار پارلمان اروپا قرار گرفته و این موضوع چه پیامدهایی برای طرفین خواهد داشت؟ «آرمان ملی» برای پاسخ به این سوالات با دکتر علی بیگدلی، تحلیلگر روابط بین‌الملل گفت‌وگو کرده‌است. بیگدلی معتقد است: «در شرایط کنونی ما سه مشکل با اروپا داریم. نخست موضوع اتهام کمک‌های تسلیحاتی ایران، رو‌روسیه در جنگ اوکراین است؛ موضوع دوم شرایط برجام است و سوم موضوع رابطه ایران و آژانس است. این احتمال وجود دارد که آقای کزوسی در روزهای آینده به ایران سفر کند. این در حالی است که در سفر قبلی ایشان در ایران با بر خورد سردی از سوی مقامات ایرانی مواجه شد. من فکر می‌کنم موضوع حقوق بشر به نوعی بهانه‌است که کشورهای غربی بتوانند از این در این سه موضوع امتیازهای بیشتری به دست بیاورند. این سه موضوع باید حل شود. حل شدن این سه موضوع در سیاست خارجی باعث خواهد شد مشکلات اقتصادی تا حدودی التیام پیدا کند.» در ادامه محصل این گفت‌وگو را می‌خوانید.

وزیر امور خارجه در واکنش به قرار گرفتن سپاه در لیست گروه‌های تروریستی توسط اتحادیه اروپا عنوان کرده که این احتمال وجود دارد که ایران از ان بی تی خارج شود. این گفته به چه میزان قابلیت تحقق دارد و چه پیامدهایی خواهد داشت؟

سخنان وزیر امور خارجه درباره احتمال خروج ایران از ان بی تی واکنشی است که اگر اتحادیه اروپا سپاه را در لیست گروه‌های تروریستی قرار بدهد ایران نیز از ان بی تی خارج خواهد شد. ما باید به سمت راه حل دیپلماتیک حرکت کنیم. این موضوع در هفته‌های اخیر مطرح شده بود و اگر وزارت امور خارجه با چند هیات دیپلماتیک کار کشته با کشورهای اروپایی وارد

مذاکره می‌شد شاید این اتفاق رخ نمی‌داد و سپاه در لیست گروه‌های تروریستی قرار نمی‌گرفت. ایران باید با کشورهای مهم اروپا مانند فرانسه، آلمان و ایتالیا وارد گفت‌وگو می‌شد تا تصمیماتی که قرار بود در اتحادیه اروپا گرفته شود کمتر به ضرر ایران تمام شود. از سوی دیگر موضوع حمایت ایران از روسیه در جنگ اوکراین و فروش پهپاد به این کشور وجود داشته که کشورهای اروپایی نسبت به آن حساسیت‌های زیادی دارند و شاید مهم‌ترین دلیل این اتفاق بوده‌است.

چرا کشورهای اروپایی نسبت به ادعای کمک نظامی ایران به روسیه در جنگ اوکراین حساسیت بیشتری دارند؟

در حالی که کشورهای اروپایی به اوکراین در مقابل روسیه کمک می‌کنند اتهام همکاری ایران با روسیه را به یک چالش بین‌المللی تبدیل می‌کنند. راه حل این مسأله نیز دیپلماتیک است. با این وجود امیر عبداللهیان عنوان کرده که ایران تمایل

به مذاکره دارد. این در حالی است که آقای کوثری، نماینده مجلس نیز عنوان کرده ما به برجام اعتقاد داریم، در شرایط کنونی به دلیل مشکلات اقتصادی که در کشور وجود دارد تنها می‌توان با مذاکرات برجامی و به نتیجه رسیدن برجام به این مشکلات پایان داد. به همین دلیل رسیدن به توافق برجام در شرایط کنونی برای ایران حائز اهمیت است. آمریکا نیز تمایل به توافق برجام دارد. هر چند مقامات آمریکایی به صراحت درباره تمایل برای ادامه مذاکرات سخن نمی‌گویند و در برخی مواقع نیز عنوان می‌کنند برجام از دستور کار آمریکا خارج شده اما در عمل چنین نیست و آمریکا تمایل دارد مذاکرات به نتیجه برسد و برجام احیا شود. اینکه عنوان می‌شود بایدن برجام را مرده خوانده صحیح نیست و بلکه بایدن به خوبی به این نکته آگاهی

جوابیه

آمار ارائه شده کدام بازه زمانی را شامل می‌شود؟

پیرو درج مصاحبه‌ای با آقای دکتر دادکان در روزنامه شنبه اول بهمن جوابیه‌ای از سوی اداره روابط عمومی و اطلاع‌رسانی وزارتخانه به دفتر روزنامه ارسال شده است که عیناً درج می‌شود: در بخشی از مصاحبه دکتر محمد دادکان، رئیس محترم اسبق فدراسیون فوتبال با روزنامه «آرمان ملی» آمده است: «توصیه من به ایشان این است که آقای وزیر ورزش در طول ماه ۲۹ روز برای دولت می‌دوی یک روز هم برای مردم بدو. ایشان باید به مردم بگوید که در ماه‌هایی که به عنوان وزیر ورزش انتخاب شده چه عملکردی داشته است. در طول این سال‌ها ۸۶هزار و ششکار ملی از کشور مهاجرت کرده‌اند یا تابعیت خود را تغییر داده‌اند. ورزشکارانی که باقی مانده‌اند نیز نسبت به وضعیت خود انتقاد دارند. با رویکرد سلسی هم کار درست نخواهد شد.» شکی نیست که دغدغه‌های دکتر دادکان به عنوان یکی از چهره‌های ورزشی و دانشگاهی قابل احترام است و در این بین آنچه باید مورد تأکید قرار بگیرد آن است که وزیر

آمریکایی عنوان کرده‌اند من معتمد مذاکرات برجامی متوقف نخواهد شد و راهی جز مذاکرات برجام برای مذاکره ایران و غرب وجود ندارد.

برای آ توجه به چالش‌های موجود آیا رسیدن به توافق در ظرفین سخت‌تر از گذشته شده‌است؟

بله؛ رسیدن به توافق نسبت به گذشته سخت‌تر شده است. اظهارات آقای امیر عبداللهیان و کوثری نماینده مجلس به خوبی نشان می‌دهد که مواضع ایران نسبت به گذشته همراه با نوعی همراهی بوده‌است. در شرایط کنونی ایران، اتحادیه اروپا و آمریکا نیازمند مذاکره برای احیای برجام هستند. این در حالی است که احیای برجام با موضوع آژانس نیز ارتباط پیدا می‌کند. در شرایط کنونی ما سه مشکل با اروپا داریم. نخست موضوع ادعایی کمک‌های تسلیحاتی ایران به روسیه در جنگ اوکراین است؛ موضوع دوم شرایط برجام است و سوم موضوع رابطه ایران و آژانس است. این احتمال وجود دارد که آقای گروسی در روزهای آینده به ایران سفر کند. این در حالی است که در سفر قبلی ایشان در ایران با برخورد سردی از سوی مقامات ایرانی مواجه شد. من فکر می‌کنم موضوع حقوق بشر به نوعی بهانه‌است که کشورهای غربی بتوانند از ایران در این سه موضوع امتیازهای بیشتری به دست بیاورند. این سه موضوع باید حل شود. حل شدن این سه موضوع در سیاست خارجی باعث خواهد شد تا مشکلات اقتصادی تا حدود زیادی التیام پیدا کند.

چرا کشورهای اروپایی در شرایط کنونی تصمیم گرفتند فشارها را علیه ایران بیشتر کنند؟

واقعیت این است این کشورها با وقوع اعتراضات در ایران موضوع حقوق بشری را علیه ایران مطرح کردند. کشورهای غربی می‌توانستند در گذشته نیز این رویکرد را در پیش بگیرند و اتفاق جدیدی نبود که به تاژگی رخ داد. در شرایط کنونی نیز به دلیل اعتراضاتی که در داخل ایران رخ داد این رویکرد را در پیش گرفتند تا فشارهای بیشتری به ایران وارد کنند. اگر حقوق بشر را به عنوان یک ابزار علیه ایران قلمداد کنیم کشورهای غربی هنوز به دیپلماسی و مذاکره باور دارند. در غیر این صورت سفارتخانه‌ها را در ایران می‌بستند و سفرای خود را فرامی‌خواندند که تاکنون چنین اتفاقی رخ نداده است. در شرایط کنونی ایران با دو رویکرد به ادامه مذاکرات نگاه می‌کند. رویکرد نخست خوشبینی و امیدواری برای ادامه مذاکرات است و رویکرد دوم نیتازی است که طرفین به احیای برجام و لغو تحریم‌ها دارند. در شرایط کنونی نرخ دلار و ارز در کشور روند صعودی به خود گرفته است و به همین دلیل ایران به دنبال این است که با احیای برجام و لغو تحریم‌ها از این روند جلوگیری کند. مسئولان جمهوری اسلامی به خوبی به این نکته آگاهی دارند که آزاد شدن پول‌های بلوکه شده ایران می‌تواند تا حدود زیادی در آرام کردن فضای اقتصادی کشور و نرخ دلار و ارز تأثیر گذار باشد.

چندگانه‌ای است که کشورهای اروپایی نمی‌خواهند به راحتی همه کانال‌های مرتبط با ایران را ببندند. آقای بورل نیز عنوان کرد که اتحادیه اروپا قصد ندارد همه کانال‌های خود را با ایران ببندد. این رویکرد صحیحی است و برخی از کشورهای اروپایی با دیدگاه آقای بورل موافق هستند. در شرایط کنونی در اتحادیه اروپا اختلافاتی به وجود آمده به شکلی درباره موضوع اوکراین نیز به وجود آمده بود. نشست ناتو در روزهای اخیر نتوانست آلمان را راضی به کمک‌های نقدی و تسلیحاتی به اوکراین کند. از سوی دیگر فرانسه نیز در این زمینه صحبتی نکرد. در نتیجه بین آمریکا و اتحادیه اروپا یک طرف و اتحادیه اروپا و ایران از سوی دیگر اختلاف به وجود آمده است. آن چیزی که قطعی است مذاکرات برجامی است. به‌رغم همه اقداماتی که اتحادیه اروپا انجام داده و اظهاراتی که مقامات

اینکه عنوان می‌شود بایدن برجام را مرده خوانده صحیح نیست و بلکه بایدن به خوبی به این نکته آگاهی دارد که اگر برجام احیا شود این موضوع می‌تواند برای وی در انتخابات ۲۰۲۴ به عنوان یک موفقیت به‌شمار برود

نگره

آغاز عصر جدید مناسبات میان تهران – بروکسل

تمام شواهد از آغاز عصری جدید در مناسبات ایران و اروپا حکایت دارند؛ عصری که شاید سال‌ها قبل میان تهران و واشنگتن کلید خورده بود و احتمالاً در سال جدید میلادی به اروپا نیز خواهد رسید. عصری که مهم‌ترین مولفه آن شاید «افزایش تنش‌ها و عمیق‌تر شدن شکاف‌ها» باشد. از اوایل سال گذشته میلادی (۲۰۲۲) مناسبات ایران و اروپا روند تنش‌افزایی را تجربه کرده است. ابتدا ادعای کمک ایران به روسیه در جنگ اوکراین، اسب‌های اروپایی‌ها را در مسیر اعمال فشار هوشمند بر تهران زین کرد. در ادامه آغاز آزارآمی‌های داخلی در ایران از اواخر شهریور ۱۴۰۱، تنش‌های جدید با محوریت مسائل حقوق بشری در میان ایران و کشورهای اروپای غربی ایجاد کرد. هم‌زمان با این دو پالس منفی، عدم پذیرش بسته پیشنهادی جوزپ بورل، مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا برای احیای برجام، اروپایی‌ها را به سمت تقابل با تهران سوق داد؛ اما تلنگر نهایی در عصر جدید مناسبات دو طرف، بعد تصویب قطعنامه اخیر پارلمان اروپا رقم خورد. پارلمان اروپا در ۱۹ ژانویه (۲۹ دی) طی قطعنامه‌ای، بر ضرورت قرار گرفتن سپاه پاسداران انقلاب اسلامی در فهرست گروه‌های تروریستی اتحادیه اروپا تأکید کرد.

احتمال افزایش تنش‌ها

روایت‌سازی از کمک تسلیحاتی ایران به روسیه در جنگ اوکراین، نقطه‌عطف ورود غرب به تنش‌افزایی با ایران بوده است. در شرایط جدید اروپا و آمریکا با بزرگ‌ترین بحران سیاسی و امنیتی خود طی سال‌های بعد از جنگ جهانی دوم در میدان اوکراین مواجه شده‌اند. مطرح شدن ناگهانی (شاید ناخواسته) تهران به عنوان حامی تسلیحاتی مسکو، رسماً ایران را به میانه بزرگ‌ترین بحران امنیتی غرب طی ۱۵دهه گذشته کشاند. همین امر کافی بود که رسانه‌ها و ناظران سیاسی غربی به صورت هدفمند، ادعای حمایت نظامی ایران از روسیه را مورد توجه قرار دهند. غربی‌ها طی ماه‌های گذشته با گزاره شراکت ایران در حمله روس‌ها به اوکراین، سیاست افزایش فشار و تحریم بر تهران را اتخاذ کرده‌اند، اما به نظر می‌رسد اوج بحران، تا سه ماه آینده قابل مشاهده باشد. در اکتبر ۲۰۲۲ تحریم‌های تسلیحاتی ایران باید به صورت رسمی برداشته شوند. مطابق با توافق برجام و بر اساس قطعنامه ۲۲۳۱ در پایان سال هشتم اجرائی توافق، تحریم‌های تسلیحاتی علیه ایران باید به‌طور کامل رفع شوند و بسیاری از محدودیت‌های هسته‌ای نیز برداشته شود؛ اما حالا مسأله این است که واکنش و تعامل غربی، به این موضوع چه خواهد بود؟ بسیاری از ناظران سیاسی غربی بر این باور هستند که تهران و مسکو، برای تعمیق همکاری‌های تسلیحاتی خود در انتظار ماه اکتبر هستند. از هم اکنون زرمزه‌های فروش جنگنده‌های چندمنظوره «سوخو ۳۵» از سوی روسیه به ایران مطرح می‌شوند. در مجموع، شواهد و قرائن نشانگر آن هستند که سه ماه آینده در مناسبات ایران و اروپا در پیش خواهد نفس گیر در مناسبات ایران و اروپا در پیش خواهد بود. در این بازه زمانی زنده ماندن برجام تا اکتبر نیز خود یک چالش جدی است. پایان تحریم‌های تسلیحاتی ایران، منوط به زنده ماندن توافق فرانسه تا ۲۰۱۵ خواهد بود. لیکن اینکه انگلستان به‌هسته‌ای در ماه‌های پیش‌رو به سوی فعال کردن مکانیسم ماشه (Trigger mechanism) گام بردارند، فرضیه‌ای جدی است. البته با توجه به دشواری‌های پیش‌رو و زمان بودن اجرائی اسنب یک در برجام، به‌نظر می‌رسد محتمل‌ترین گزینه، تشدید تحریم‌های ثانویه باشد.

سه سناریوی پیش‌رو

فرا تر از کابوس اکتبر، نکته نگران‌کننده‌تر در مناسبات ایران و اروپا، نبود چشم‌انداز روشن برای حل تنش‌هاست. موضوعات مورد اختلاف ایران و اروپا به مسائلی گره خورده‌اند که شاید برای هیچ یک از طرفین محل نرشم نباشد. این فرضیه که در آینده نزدیک مذاکراتی جدی میان سران دو طرف صورت بگیرد نیز بسیار ضعیف است. در چنین بستری می‌توان سه سناریو را در ارتباط با آینده مناسبات ایران و اروپا در ۲۰۲۳ مطرح کرد: نخستین و خوش‌بینانه‌ترین سناریو این است که سران کشورهای اروپایی و ایران از طریق گفت‌وگوهای مستقیم و برخی کانال‌های میانجی، در مسیر مدیریت تنش‌ها گام بردارند. تحقق این سناریو نیازمند اراده سیاسی طرفین و برداشتن گام‌هایی عینی از هر دو طرف است. سناریوی مورد اشاره را می‌توان سناریوی «خوب» نامید. دومین سناریو که می‌تواند منطبق با واقعیت میدانی کنونی طرح شود، سناریوی «افزایش مهار شده تنش‌ها» است. اساس سناریوی رسیده که تنش‌زدایی، حداقل در کوتاه‌مدت ممکن نیست. برآیند حتمی این سناریو افزایش تنش‌های سیاسی میان طرفین خواهد بود، اما به صورت کنترل شده. بدین معنا که تهران و بروکسل همواره خارج نشدن اختلافات از مدار کنترل را مدنظر دارند. این سناریو را در نهایت امر می‌توان به عنوان سناریو «بد» معرفی کرد. سومین سناریو بدبینانه‌ترین سناریو این است که سطح تنش‌های رو به فزونی، غرب را در مسیر تقابل نظامی با ایران قرار خواهد داد. این وضعیت می‌تواند تبعات بسیار گسترده‌ای را نه تنها برای امنیت منطقه خاورمیانه، بلکه برای کل نظام بین‌الملل به‌همراه داشته باشد. البته باید توجه داشت که چنین سناریویی در مناسبات اروپا و ایران در ۲۰۲۳، بیشتر به عنوان یک احتمال روی کاغذ مطرح است. سناریوی فوق را می‌توان سناریوی «زشت» در عرصه روابط ایران و اروپا در ۲۰۲۳ معرفی کرد.